

Judas' brev

Forsvar troen!

Innledende spørsmål

- **Forfatter:** Jakobs bror og Jesu halvbror (Mark 6:3). Kaller seg en “tjener” og ikke “apostel”. Ser ut til å distansere seg fra apostlene i v. 17-18.
- **Mottakere:** Trolig jødekristne siden han 1) bruker mye GT og andre jødiske skrifter, 2) bruker ikke LXX men ser ut til å sitere fra hebraisk, og 3) v. 5-19 ligner en jødisk “midrasj” (en kommentar på bibelske tekster)
- **Datering:** Vanligvis 65-80 e.Kr.

Forhold til 2. Peter:

- A. Judas først:** Vers 4-18 virker å være en litterær enhet. 2. Peter er en forenklet versjon av Judas, lite grunn for Judas å skrive etter 2. Peter. Flertallssynet i dag.
- B. 2. Peter først:** De falske lærerne *har kommet* (v. 4), mens de i 2. Peter *vil komme*. Ser ut til å referere til 2. Peter i v. 18. Judas bruker 2. Peter for å vise at det nå har skjedd, og for å vekke dem opp. Populær teori tidligere (bl.a. Luther).

Struktur

v. 1-2	Åpning og hilsen
v. 3-16	Advarsel om ugudelige mennesker
v. 17-23	Husk advarselen og oppbygg dere selv
v. 24-25	Avslutning

Åpning og hilsen

v- 1-2

De er *kalt, elsket av Gud* og **bevart**

- v. 1: de er **bevart** for/i Jesus
- v. 6: englene som ikke **tok vare på** sine verv **holder** han bundet
- v. 13: som det evige nattemørket **venter på**
- v. 21: **Bli værende** i Guds kjærlighet
 - Gud bevarer både troende til frelse og ugudelige til dom. Vers 1 og 21 beskriver samspillet mellom Guds handling og menneskelig ansvar. Vi bevares når vi holder oss der.

Advarsel om ugudelige mennesker

v. 3-16

- **Hensikt (v. 3-4):** Formane dem til å kjempe for troen mot ugudelige mennesker som misbruker/omgjør nåden og forneker Jesus.
- **Kjempe** = en anstrengende innsats. Ordet brukes om idrettsutøvere (som i 1. Kor 9:25).
- **“Den tro som én gang for alle”:** Det kommer ikke til å komme noe nytt, alt er allerede gitt. Ikke mer “gnosis”. Troen er en «pakke» som overleveres til nye.

Bibelske eksempler i 2. Peter og Judas

2. Peter 2	Judas	GT-referanse	Grunn for dom
	Israel i ørkenen (v. 5)	4. Mos	Vantro/utakknemlighet
Englene (2:4, v. 6)		1. Mos 6 1. Enok	Opprør, seksuell umoral
Sodoma og Gomorra (2:6-8, v. 7)		1. Mos 19	Seksuell umoral
	Kain (v. 11)	1. Mos 4	Misunnelse, ondskap
Bileam (2:15, v. 11)		4. Mos 25	Ute etter egen vinning
	Korah (v. 11)	4. Mos 16	Stolthet, opprør

Mikael vs. Satan?

v. 9

- **Moses' himmelfart** er et tapt skrift som nevnes av Origenes m.fl. tidlig på 200-tallet. Vi har bare en delvis bevart latinsk tekst fra 500-tallet.
 - ▶ Djevelen mente Moses ikke hadde rett på en ærverdig begravelse og anklager ham for mord fordi han drepte egypteren i 2. Mos 2. Mikael svarer da som han gjør her (som i Sakarja 3:2).
- **Hvorfor tar Judas med dette?**
 - **Tolkning A:** Siden Mikael ikke spottet Satan, burde heller ikke mennesker spotte Satan og andre onde engler.
 - **Tolkning B:** Selv ikke Mikael, som er overengel, dømte djevelen på egen hånd men overlot dommen til Gud, mens disse menneskene spotter.
 - Hvordan spotter vranglærerne høyere makter? Kanskje Moseloven pga deres lovløshet (2:8, 19, 3:17), som ble gitt ved engler (Apg 7:53, Gal 3:19, Heb 2:2).

Mer 1. Enok

v. 14-15

“HERREN kom fra Sinai, fra Se’ir strålte han fram for dem. I lysglans kom han fra Paran-fjellet med titusener av hellige, som strømmet fram på hans høyre side.”

5. Mos 33:2

«Se, Herren kommer med sine hellige engler i tusentall for å holde dom over alle og kreve hvert menneske til regnskap for alle ugudelige gjerninger de har gjort, og for alle trassige ord de har rettet mot ham, disse gudløse synderne.»

1. Enok

Mer 1. Enok

v. 14-15

- Er dette det eneste sitatet fordi den ikke var like kjent som GT?
- Mente han den var skrevet av Enok, eller er det som å kalle Mosebøkene for "Moses" (Joh 5:46) og salme 2 for "David" (Apg 4:25) (selv om den er anonym)?
- Paulus kaller Epimenides av Kreta for en "profet" (Tit 1:12). Bruker Judas sitatet for å underbygge poenget på samme måte som Paulus?
- Sitatet inneholder bibelske sannheter. Vi vet ikke om Judas tenkte at resten av 1. Enok var like sant.
- Han kaller den ikke "Skriften" eller "Guds ord".
- Denne sitatbruken kan ikke bli viktigere enn det faktum at 1. Enok aldri har vært en del av hverken jødisk eller kristen kanon. Manuskriptgrunnlaget er dårlig, den eksisterer i sin helhet kun i en oversettelse til ge'ez (etiopisk) og den forsvant i mange hundre år (kanskje med unntak av i Etiopia).

Peters forutsigelse har skjedd

v. 17-18

- 2. Pet 3:1-2— ***minner dem om ordet som ble talt på forhånd av*** de hellige profetene og budet fra deres egne ***apostler***
- Judas v. 17: ***minner dem om ordet som ble talt på forhånd av*** Herren Jesu Kristi ***apostler***
 - Hvis Judas henter fra 2. Peter, virker det som at det har gått litt tid og at det som apostlene (v/Peter) forutsa nå har skjedd. Derfor endrer han litt på sitatet. Det apostlene forutsa var:
 - «***I den siste*** tid ***skal det komme spottere*** som ***følger sine egne*** ugudelige ***lyster***.» (v. 18)
 - “***i de siste*** dager ***skal det komme*** folk som farer med ***spott*** og ***følger sine egne lyster***.” (2. Pet 3:3)
- Gir mer mening at Judas skriver etter Peter og dermed kan si at det Peter skrev om skjedde, enn at Peter skriver etterpå og endrer framtidsaspektet til kun å gjelde GT og ikke sine egne ord.

Endelig praktisk hvordan kjempe for troen

v. 20-23

Hvordan styrke egen tro:

1. **Bygg dere selv opp ved deres høyhellige tro** (som de har fått overlevert, v. 3). Den er hellig og må holdes høyt og ren (2. Pet 1:1) i møte med falsk lære.
2. **Under stadig bønn i Den hellige ånd**
3. **Bli værende i Guds kjærlighet** (v. 1-2)

3 fremgangsmåter for 3 ulike grupper:

1. *Vær barmhjertige (1:2) mot dem som tviler.* Noen manuskripter har “tal til rette”. De som er i tvil hva de skal mene.
2. *Berg andre ved å rive dem ut av ilden.* De som har blitt fanget i vranglæren.
3. *Mot andre vis barmhjertighet (1:2) med frykt.* De lengst inn i vranglæren, kanskje de falske lærerne selv? Vær oppmerksom på farene ved å komme for nær og bli “flekke til”, kanskje fordi de har klart å overbevise mange.

Hva betyr det å bli værende i Guds kjærlighet?

Er vi villige til å involvere oss i å redde andre fra vranglære?